

Çorap

Destanı

Sümer Şenol

Toroslardan bir yel eser, o yakadan bu yakaya... Ağaçlara baş eğdirmiş, bak yeldeki fiyakaya!.. Yöredeki yürüklerle, dost mudur, düşman mıdır, hiç belli olmaz!.. Bakarsın, meltem misali sever, poyraz misali döver...

Bereket versin ki, "Ayağını sıcak tut, başını serin/Eline bir iş al, düşünme derin derin!" demiş ya ecdadımız; bu güzelim söz kümesi, her konuda imdadımız... Yaz demez, kış demez, yün çorabını, ayağından hiç eksik etmez. Bununla da yetinmez, bir şiirimde dediğim gibi :

*Dağdan dağa sekerek,
Ellerinde tengerek,
Yünü kırk kat bükerek,
Çorap örer mil ile,
Dostluk kurar yel ile...*

Bu sefer de, çorap elde iş olur, huzura gidiş olur... Yazımın başlığına işte bu sebeplerden ÇORAP DESTANI dedim.

İmece... Sırrına erilemez bilmece... Sürüsünü, falan gün, falan "eğrek"te kırkıma yatacak yürük ağası, "oku" çıkarır birine... Ece, bibi, kız, kızan gelir kırkım yerine...

Bir yanda kadınlar aş kotarır, öbür yanda erkekler iş kotarır. Erkeğin işi kolay... Çünkü, yaratılışından olsa gerek, koyunlar uysal mahluk... Keçiler gibi inat değil. Yat dersin yatar, kalk dersin kalkar...

İlkbaharda ve sonbaharda, kırkım için iki defa ele "kırklık" alınır. Bir o yana, bir bu yana, ağzı bile taşı ile bilenir. Sonra kırkıma geçilir. Kırkım, boyundan başlar. Yukarıya doğru çıkılır. Kırkılan yünler, bir köşeye yığılır. Dere boyunda yıkanır. Yayda atılır. Oklavaya dolanır, "dolağı" olur, kola takılır. Süğüm süğüm çekilir, tengerekte eğrilir. "Yumak" olur dürülür. Vakti gelir örülür...

Bunlar, bilinen şeyler... "Nerede kalmıştık?" deyip biz imece gününe geri dönelim...

"Kırkım devam ederken, kadınlar aş kotarır" demiştik. Ama helvaya karışmadan ve helvayı karıştırmadan devam

ederler o işe... Helva, erkek işidir. Erkek, kibar kişidir. Pişirdiği helvayı, kızına, kız kardeşine, bir köşede masum masum duran eşine elleriyle yedirir.

İş ve aş sonrası, sıra eğlenceye gelir. Sazlar çalınır, kavallara üflenir. Delikanlılar, "sallama" teper...

*"Hordadır, kara mayam horda,
Atıver çilbiri, yayılsın kırda.
Kolanlar erişmez, ah göbek yerde!
Gül baharda maya gördüm,
Suna gördüm, hey!.."*

"Suna görmek!.." İşte, işin püf noktası... "SUNA", boyu uzun, beli ince sevgilinin ta kendisi.. "Suna görmek-Ona ermek", her yiğidin muradı... Önce bakarlar, bakışlırlar; ağabeyi görür ise, düz ayaktan kaçırlar...

Madem ki, bakmak da, bakışmak da bu kadar zor, o zaman canan, canın önüne bir çift çorap kor...

Yörük, "çodasır deseni" demez, "çorabın alası" der.. Eğer, "şifre" mevcutsa, "alas-alasıbulası" diyecekler...

Diyelim ki, "SINDI GULPU"... "Ben, hünerliyim. Elim, makas tutar, kendi urbamı kendim keserim ve dikerim" demektir.

Diyelim ki, "KOYUN GÖZÜ"... "Ya, senin olurum, ya da ömür boyu ağlarım" demektir.

Diyelim ki, "SARHOŞ BACAĞI"... "İpe-sapa gelmez yanların pek çok amma, ne yapayım, seni sevdim bir kere.." demektir.

Diyelim ki, "BALIK GİLÇİĞİ"... "Tadını eller aldı, adın da bende kaldı. Her bir düğüm, hasretimin kokusu..." demektir.

Diyelim ki, "AKITMA SU"... "Babamın malına-mülküne güvenip de benimle evlenme ha!.. Bununla değirmen dönmez. Kendi ekmek paranı, kendin kazan!.." demektir.

Diyelim ki, "ELİ BÖĞRÜNDE"... "Seni istiyorum ama, elimden gelen hiç bir şey yok!.." demektir.

Diyelim ki, "ELİ BELİNDE"... "Seninle evlenirsem, boynumu kösmen. Kavga istersen, kavga bulursun!.." demektir.

Daha da neler neler... "DAVŞAN İZİ", "DÜZ MAKARA", "KELEBEK YANIŞI", "YANBURGU", "SİNEK ALASI", "SIÇAN ALASI", "SİĞİR SİDİĞİ", "DIRMIK DIŞI", "DEVE BOYUNU", "BARMAKLI", vs. vs....

İşte, ÇORAP DESTANI... Türk zevkinin, Türk sanat severliğinin destanı... Belki okuma-yazma bilmiyorduk, bunlarla şifreleşiyorduk ama, yalnız göze değil, gönüle de hitap etmesini biliyorduk...

SÖZÜN ÖZÜ : Bu destanı, kız dokur, oğlan okur...

***KÜÇÜK ESNAFA VE BÜYÜK SANAYİ ERBABINA
MUHTAÇ OLDUKLARI KREDİLERİ KOLAYCA VE
UCUZA VERECEK BİR TEŞEKKÜL VÜCUDA GETİRMEK VE
KREDİNİN NORMAL ŞARTLAR ALTINDA UCUZLATILMASINA***

ÇALIŞMAK DA ÇOK LAZIMDIR... 1 Kasım 1937

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

HALKBANK